

Khamseh

Khamseh, eerste helft 20^e eeuw, afmeting 130 * 83 cm, wol op wol, 10 knopen/cm²

Dit goed bewaarde exemplaar uit de eerste helft van de 20^e eeuw is het werk van de Khamseh nomaden. De Arabisch sprekende "bond van vijf" (kham = vijf in het Arabisch) die rondtrekken in het zuidwesten van Iran. Het kled heeft vele kleine naïeve afbeeldingen van dieren of dingen

uit de dagelijkse omgeving. Het kledingstuk is geheel uit wol vervaardigd en daardoor soepel. De korte pool is bij dit kledingstuk gelijkmatig gesleten en is behoudens enkele kleine restauraties nog zonder kale plekken. Tussen elke knopenrij liggen twee rode inslagdraden die de licht gekantelde ketting volgen. De ketting is van getwijnde ongeverfde wol. Het ontwerp is tweezijdig symmetrisch en bestaat uit een vlak met medaillons en vier randen.

Het vlak

Het vlak heeft een steenrode achtergrond met daarop twee gekoppelde medaillons, de rest van het vlak is gevuld met allerlei kleine figuren. De maker van het kledingstuk heeft afbeeldingen van bloemen, planten, vogels, edelstenen, boten enz. zorgeloos uitgestrooid rondom de medaillons. Het vlak is door deze kleurige afbeeldingen geheel gevuld. Opvallend zijn vooral de vogels in de vorm van hanen en pauwen zoals die ook veelvuldig worden gevonden op de "vogeltapijten" van de Khamseh's.

De medaillons

De medaillons hebben een donkerblauwe achtergrond met geometrische figuren. Centraal is de rookopening in de tent afgebeeld, door de opening zien we overdag de zon en in de nacht de sterren. De medaillons hebben een rechte (niet getrapte) begrenzing die bestaat uit een rode, een groene en een witte lijn.

De rand

De rand is samengesteld uit vier randen, van buiten naar binnen zijn dat:

- De eerste rand die bestaat uit vierkante blokjes omlijnd met bruine wol en in elk blokje een wisselend motief in verschillende kleuren.
- De tweede rand heeft een rode achtergrond met een groen en wit schuin (blad)motief.
- De derde rand is breder dan de anderen en heeft een witte achtergrond. Op de achtergrond zien we een bloemensnoer en kleine driehoeken, dit motief komt ook geregeld voor op kleden uit het Hamadan-gebied.
- De laatste rand bestaat uit een lijst met lichtblauwe en bruine dwarse streepjes op een rode achtergrond.

De randen worden alle begrensd door een lijn in een contrasterende kleur. Aan de korte zijden zijn nog extra randen die bestaan uit een dubbele of (oorspronkelijk drievoudige) rij

rechthoekjes. De rechthoekjes van de ene rij zijn afwisselend groen met rode stippen en rood met groene stippen. De andere rij heeft hetzelfde patroon echter in blauw en wit.

De afwerking

De zijkanten van het kleed zijn dubbel afgewerkt: de eerste zoom van enkele kettingdraden is omwonden met blauwe wol en de tweede zoom is omwonden met rode wol. Aan de beide korte einden zijn de kettingdraden enkele centimeters na de laatste inslagdraad afgesneden. Om verval te voorkomen is de franje later met een rode draad afgehecht.

De knoepdichtheid

De knoepdichtheid is bepaald op 10 knopen per cm^2 . Horizontaal zijn er 23 knopen op 7 cm en verticaal 21 knopen per 7 cm, $23 * 21 / (7 * 7) = 10$ knopen per cm^2 . De knopen zijn asymmetrisch.

De kleuren

De wol van de pool is zo ver gesleten dat de oorspronkelijke glans van de wol is verdwenen, op veel plaatsen is de pool korter dan een millimeter. De kleuren zijn: steenrood, wit, lichtblauw, donkerblauw, zeegroen, lichtbruin, donkerbruin, beige en zwart.